

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 7. Октобра 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преплату ваља слати упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

О В Ј А В А

(О превођењу обвезника у позиве)

I.

Командант дунавске дивизијске области претписом својим од 17 тек. мца Бр. 5889. наредио је: да се превођења обвезника у позиве и испис из позива одиочне *одмах* по свршетку вежбања редовне војске.

Према овоме сви обвезници како редовне војске тако и I и II позива народне војске свију јединица, који су неспособни, имају предстати Команданту VII. пуковске команде *непремјено 7. новембра тек. године ради лекарског прегледа.*

Фамилије дужне су поднети свака у своме кварту најдаље до 5. октобра тек. год. и то:

Умрлих обвезника извод умрлих; за осуђене навести на колико је осуђен, а за одсељене тачно куда се је одселио, село, срез, округ; досељени пак одакле се је доселио, где се је настанио са назначењем године старости.

II.

Сви инвалиди и полу-инвалиди који стално овде у Београду живе, имају предстати VII пуковој команди у Београду *26 октобра.* тек. год. ради лекарског прегледа.

Сваки инвалид како потпун тако и полу, има са собом понети на увиђај решење инвалидског суда, којим је оглашен за инвалида, јер само на основу овога, подвргнуће се лекарском прегледу и уживати инвалидску потпору.

Који не следује овом позиву одређеног дана и при издавању потпоре не поднесе уверење на увиђај, да је лекарским прегледом оглашен и даље за неспособног, томе ће се обуставити даље инвалидске подпоре.

Од Управе вароши Београда **22. Септембра 1890** године Бр **13.433** и **13.618.** у Београду.

ВОЈНИ ПОЗИВ

(за оне који су ове године регрутовани)

Велики број обвезника, који су у овој години регрутовани за стални кадар из в. Београда, а неки из других општина, који стално овде живе, нарочито ђаци, нису предстали рекрутној комисији ради лекарског прегледа.

С тога се овим позивају сви они, који су у овој години регрутовани, и то како рекрути из општине београдске, тако и они из других општина, који су овде у Београду, да на дан 30. Октобра у 7 сати изјутра, престану ради лекарског прегледа, окружној команди у горњи град, где ће се преглед рекрута вршити.

Бр. 7093. Из канцеларије VII. пук. округа 28. Септембра 1890. године у Београду.

РАДОВИ НА ВОДОВОДУ

Извештај надзорне водоводне комисије

25. Септем. 1890.

Одбор Општине вароши Београда у седници својој од 18. Априла 1890. год. изабрао је потписане за чланове надзорне комисије при грађењу новог водовода за Београд, а доцније решењем својим одбор је такође ставио — истој комисији у дужност и надзор над реконструкцијом постојећег водовода. Чланови комисије, извештени о томе избору писмом председника општине београдске г. Н. Пашића, примили су се посла који им је поверен, и у првој седници својој 22. Априла т. г. комисија се конституисала, изабравши себи за председника г. Николу И. Стаменковића професора вел Школе.

На томе првом састанку на коме су присуствовали осим потписаних чланова комисије још и председник општине београдске г. Пашић и Министар Грађевина г. Миливој Јосимовић, претресана су поједина претходна питања, што се односе на почетак радова на водоводу. — После тога првога састанка, комисија је држала своје редовне седнице према потреби, и о раду свом част јој је поднети општинском Суду овај извештај.

Придржавајући се правила о раду на водоводу, која је пред општ. одбор изнео технички одбор у своме извештају од 30. јануара т. г. и која је општ. одбор у начелу одобрио, комисија се претходно побринула за набавку стана и ангажовање нужног персонала за грађевински биро за водовод, као и да исти снабде са свима нужним потребама. За стан бироа узета је под закуп кућа Његовог Величанства Краља (Томанијина кућа), у коју се комисија уселила 1. Маја тек. год. Закупна је цена кући 264 динара месечно а закуп је утврђен на две године. — О овоме закупу постоји нарочити уговор између татора Његовог Величанства Краља и општине београдске. У исто доба према решењу одборском закључен је и потврђен уговор са г. О. Смеркером односно руковођења грађења новог и реконструкције постојећег водовода:

На седници својој од 14. Маја, којој је присуствовао и руковалац извршења водовода г. О. Смеркер, претресана су питања о организацији водоводног бироа у погледу потребног персонала и осталих потреба за исти, кад и које радове треба предузети.

На тој седници донети су ови важни закључци:

1., Да се од сваке седнице воде записник на српском језику, а од оних седница, којима присуствује г. Смеркер или његов заступник, да се поред српског записника води и на немачком језику.

2., У својој кореспонденцији и у опште службиће се управа водовода датумом старога календара.

3., За првог инжињера да се одмах ангажује г. Радован Петровић, који од неколико година ради при грађењу разних водовода у Баварској, и с којим је већ и технички одбор ступио у преговоре. Г. Петровићу да се понуди као плата месечна за прва три месеца по 350 динара а доцније по 400 динара, с тим, да му се плати путни и селидбени трошак од Пасаве, као места где је г. Петровић сада на раду, до Београда, без икаквих других додатака, сем подвоза у природи кад год то служба захте;

4., Као други инжињер да се — кад потребно буде ангажује г. Јован П. Јовановић окружни инжињер, са месечном платом у почетку 250 а доцније 300 динара.

5., Да се одма узме један цртач са платом месечном од 150 динара.

6., да се одмах узме један књиговођа и кореспондент са платом месечном до 250 дин.

7., да се доцније узме један преписач са платом месечном од 80 до 100 динара.

8., да се одмах узме један послужитељ са платом мес. од 80 до 90 дин. а доцније други са платом од 60 дин.

9., рад управе водовода почиње од дана чим збор грађана одобри тражени кредит за грађење водовода;

10., г. Смеркер да одреди свог заступника, који ће одмах у Београд доћи, чим према уговору општина усвоји предложено лице за заступника;

11., г. Петровић чим стигне у Београд, да предузме нивелисање, до извора постојећег водовода;

12., Госп. Смеркер да одмах у Манхајму изради пројект и генерални предрачун за реконструкцију постојећег водовода;

13., да се реконструише, билбилдерски и варошки водовод, тако, да сваки има по један засебан резервоар од по 100 куб. м. запремине и ако је могуће да се оба та водовода, један с другим вежу тако — да се могу допуњавати у случају — да један или други малакше. Римски водовод који даје воду само за две чесме у фишеклијској чаршији, да се остави у стању у коме је, јер би само за две чесме трошкови за реконструкцију били несоразмерно велики.

14., набавка цеви за реконструкцију да се изврши кратким путем. Услове за набавку да изради г. Смеркер и комисији на преглед пошаље;

15., да се одмах набави намештај, и све остале ствари потребне за биро за грађење водовода;

16., да г. Смеркер спреми и комисији пошаље опште и специјалне услове како за лицитације, које ће се држати, тако и за набавке, које ће се вршити.

17., да се откупи земљиште за главни резервоар новог водовода.

Према овим закључцима, комисија је пре свега ступила у кореспонденцију са г. Радованом Петровићем и по пристанку његовом на поднесене му услове позвао је у Београд. Г. Радован је свој рад отпочео 15 Јула т. г. и с њиме је закључен нарочити уговор са узајамним отказом на три месеца, а платом, као што је горе поменуто.

За другог инжињера пријавио се сам г. Јовановић писмом својим од 21. Маја т. г. али под овим условима:

1. да му општина плати путни и селидбени трошак од Смедерева до Београда;

2. да му општина издјестује од Г. Министра Грађевина за сада шестомесечно осуство са платом;

3. да му општина плаћа поред тога по *три стотине педесет динара месечно*;

4. Ако општина не би могла да му издјестује осуство са платом, да му онда општина плаћа *пет стотина динара месечно*.

Како је комисија одредила првом инжињеру у почетку плату од 350 дин., а г. Јовановић би се узео као други инжињер, то се ова молба г. Јовановића није могла усвојити и за прво време остало је место другог инжињера непопуњено.

Комисија је даље ангажовала за књиговођу и кореспондента г. Лазара Крајчиновића, књиговођу жељезничке дирекције са платом од 2000 динара годишње, и једног цртача са платом 150 дин. месечно, као и потребне послужитеље. При крају прошлог месеца узет је и један преписач са дневницом од 2 динара.

Докле се комисија бавила уређењем техничког бироа и ангажовањем потребног персонала израдио је г. Смеркер у Манхајму и послао комисији генерални пројект и

Месечина беше озрачила његову постељу. Ах како ми је тога часа било! Још је имало времена да се тргнем, да бацам понемене ствари, да загрлим Лоренца и да не упаднем у несрећу; али ме демон гоњаше напред, и ја подлегдох.

Попењем се и полако отворим врата собе. Застадох! Чинило ми се као да неки тајанствени глас виче: лопов! лопов! и да ме свако парче намештаја презриво погледа. Собу је осветљавао месец. Кроз подерану завесу продро један зрак баш на слику Виктора Емануела, кога талијански народ зове: „Il Re galantuomo!“ („Поштени краљ“) И та ме слика гледаше строго и презриво! Срце ми закуца силно.. Не могу, Signore, да вам опишем ту моју плашњу, која ја истина трајала само неколико тренутака али мени је изгледала вечност! За часак нисам знао шта радим. Наћох се пред сандуком, отворим га нагло, дрхћући повучем кесу, подигнем ју к очима, и прочитам; „Лоренцо!“ Пренеразих се: то не беша моја; моје кесе није било у сандуку! — Да ли је баба предвидела шта могу учинити, па оставила само Лоренцову кесу, да ме стави на искушење?... Требао је само још тренутак, па да постанем прави крадљивац!..

Држао сам још двоумно кобну кесу, кад врата иза мојих леђа зашкрипаше. Обрнем се поплашено..

У белој, дугој кошуљи, као анђео какав, стајаше на вратима Лоренцо, с погледом престрављеним и с руком у вис.

Јаук ми се оте из груди; хтедох да бацам кесу, да му полетим у сусрет, да га загрлим, али се осетих немоћан и прикован. Удови ми одказаше сваку послушност..

ПОДНИСТАК

ШТА ИХ ЈЕ СПАСЛО

— С немачког —

(свршетак)

Никад још дотле не затекох Магдалену љубазнију, нити ме она кад понуди бољим вином, по овог вечера. Растали смо се договором, да се сутра рано кренемо.

Ноћ је била тамна, мирна. Корачао сам лагано занешен у побркане мисли о баби, о одбијеној молби, о Магдалениноме, путу, венчању... Кроз главу ми сену једна мисао. Убрзам кораке, да што пре стигнем и да из сандука бабина сам узмем новце, да бих путна трошка имао.

Подоћ давно превалила. Баба и Лоренцо спавали су у велико. Попењем се лагано на горњи спрат. — Боже мој! и овај мир кућни сво данас да уништим! — помислих. Из куће да бежим као...? — Уздрхтао сам; страх ме некакав свега обузе, али у томе тренутку пред очи ми искрсе слика Магдаленина, и о час се реших на све.

Ућем у моју собу да узмем од ствари што ми је потребно. Огрнем се огртачем, набијем на очи шешир и изађем у ходник. Кроз полуотворена врата видох Лоренца како спава-

Рад општинског одбора.

III. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

28. Септембра 1890.

Председавао члан суда г. Св. Карапешић; Били чланови одбора: г. г. Ј. М. Тадић, И. Цветановић, Ф. Васиљевић, М. Р. Маринковић, Б. Димитријевић, Ј. Ж. Ђурић, Љ. Јовановић, Ј. Станковић, М. Велдзарић, Р. Петровић, М. Капетановић, М. М. Терзибашић, А. Дашковић, А. Одавић, Н. Р. Поповић, К. Б. Михаиловић, Др. М. Т. Лeko, К. П. Михаиловић, К. Д. Главинић, М. Јанковић, Р. Драговић.

I.

Пре но што се прешло на дневни ред, прочитани су и примљени записници одлука из седнице 21. и 25. тек. мес. с тим, да одборник г. Милован Р. Маринковић савни јесу ли тачно уписане измене и допуне у пројекту правила о клању стоке и продаји меса (АБр. 1991) и да правила корегује

II.

Одборник г. Коста Б. Михаиловић улаже протест што се војници сазвани на вежбање, не размештају по свима механама у вароши на преноћиште, него се тиме прекомерно оптерећу механе на врачару, у савамали и у жељезн. улици, а тако исто се и за коње заузимају штале само у тим механама.

Овим поводом вођена је дужа дебата, после које је усвојено по предлогу председништва да се према попису механа и гостионица, који је општински Суд већ предузео, удеси стадан распоред колико у коме локалу може на случај потребе, кад се држе вежбања, бити смештено војника и у шталама коња.

О овоме, препоручено је председништву, да се општински Суд с војном влашћу споразуме.

III.

Грађевинско одељење реферише да је држана лицитација за грађење трошаринских станица, али је цена испала сувише велика.

Према томе, и како се тај посао не може одлагати — одобрено: да Суд општински може или у режији општине саградити потребне зграде за трошаринске станице, или уступити мањим предузвачима грађење појединих кућица ако се добију повољне цене.

Грађење да се изврши циглом а не од банлука.

IV.

Рачуноводство саопштава да је лицитација за 14-то месечну оправку возова пожарне чете држана 19. т. мес. по други пут и том лицитацијом ковачко-коларски посао остао на Алексеу

предрачун за реконструкцију постојећег водовода, као и услове за набавку потребних цеви за ту реконструкцију; тако, да је комисија већ при крају Јула расписала стечај за набавку тих цеви.

О резултату овога стечаја комисија је већ у своје време известила суд општински.

Исто тако за то време откупљено је место за главни резервоар и набављене најужније ствари за канцеларију управе водовода.

Сем тога комисија је узимала у претрес све молбе о чесмама и водоводу у опште, које су јој од стране суда општинског на мишљење или поступак упућиване, а исто тако обратила је нарочиту пажњу на то, да за време суше која је трајала у Јуну, Јулу и Августу осигура, колико је год могуће, више воде по варошким чесмама, те су тога ради предузете све могуће мере, да се злоупотреби са водом из водовода стане на пут. 20. Јуна т. г. дошао је у Београд г. Смрекер са својим заступником г. Куртом. Пошто су прегледали понуде за набавку цеви за реконструкцију постојећег водовода, комисија са г. Смрекером у више седница утврдила ову диспозицију за даљи рад:

I. За реконструкцију постојећег водовода:

1. Да се откопају постојећи извори, а по могућности и нови ухвате;

2. Да се одреди место за стовариште цеви, на коме да се подигне једна шуна за пробање цеви;

3. Да се по одобрењу одбора општинског изврши поруџбина потребних цеви;

4. Да се полагање цеви још до зиме изврши, и то у режији;

5. Да се ове јесени отпочне грађење резервоара, а извршење њихово да се преда оферталном лицитацијом.

(Свршиће се)

Црте Лоренцове показиваху неку страшну унутрашњу борбу: прса му се дизаху и падаху и од једном из његовог се грла проби мукао и неспретан глас:

— Брате! Не — чини то!

Нем — проговорио! Гром му одузео говор, други — страхан осећај, проузроковао силну унутарњу борбу, која му је повратила говор!

Кеса ми испале из руке са њеном ништавом садржином. — Шта је било благо за мене, шта Магдалена пред овим чудом?! Бацих се у наручија Лоренцу, загрлих га ватрено и плачући од радости нисам могао ништа друго рећи до:

— „Спашен“! — у којој речи ја мишљах: спашени обојица!

Пробудимо брзо бабу, коју обојица загрисмо и плачући од радости испричамо шта се и како с збило. И баба је плакала. Она сиротица била је узела к себи кесу да ме зором обрадује и даде позајмицу коју сам тражио. Али ми сви троје благоошасмо што је тако испало!

О, да знате, Signore, како смо с радошћу очекивали зору! На капији наше куће од једном се зачу нека дупа. Зачуђени појуримо прозору и доле пред капијом спазимо неколико карабинера, чије се пушке блистаху на месечини. Отворимо капију, командујући уће и позва мене у име закона. Залуд баба и Лоренцо протаствоваше. Морадох поћи. Командант ме предаде стражи и ја се за час нађох у затвору. Сутра дап истражни судија узме на одговор као окривљеног за суделовање у крађи накита, који су у Пелерму украђени саветнику С.

Полиција је дуго трагала док није наишла прави траг у Лавањи. —

Мене пустише после три дана, почем би доказано да је Магдалена љубавница сграшног разбојника Бепа, и да је она са накитима умакла по извршењу смртне пресуде над љубавником јој.

Признала је све код иследника, па и то, да сам ја имао да послужим само за безбедну продају накита. Осудише ју на 10 год. робије.

*

С доста тешком муком исплатисмо моје дугове, а Лавања постаде ми мрска. Једно, претрпљена срамота, а друго смрт наше добре бабе, учини да се решимо на одлазак. Продадосмо тамо кућу па се доселисмо амо, да у овом лепом месту, у овој крајној питомини живимо мирно и скромно. Мени је требало да заборавим прошлост а Лоренцу за нов и срећнији живот, Нерви му је дао нови свет!

Ето, Signore, шта је учипило да ћемо нашу заједницу а сложан живот претпоетаваљати увек свему другом!

Петровића за 1177 динара, а сарачко-сатлерски на Косту Нешића за 1880,50 дин.

По саслушању акта (СБр, 15.885) решено : да се лицитација за ковачко-коларски посао усвоји, а за сатлерско-сарачки да Суд покуша постићи јевтинију цену.

V.

Рачуноводство саопштава да је 6. т. мес. државна лицитација за годишњи ков коња пожарне чете и да је остала на Алексу Петровића за 376. динара.

По саслушању протокола (СБр. 15032) као и понуде Филипа Васиљевића, решено : да се ков коња од 1. Новембра ове год. до 31. Дек. ид. г. уступи Филипу Васиљевићу за 346 дин. за поткивање волова које ће општина држати, да му се плати по 28.80 дин. од сваког пара за 14 месеци.

Вишак, који се има утрошити преко партије одређене у буџету за ков општ. стоке, да падне на терет партије за не-продвиђене потребе.

VI.

Председништво износи предлог да се нарочитој комисији повери да даде мишљење какво је осветлење за Београд боље, да ли електрично или ваздушни гас.

Усвајајући предлог Одбор је изабрао за чланове те комисије г. г. Др. М. Т. Леко, М. Велизарића, К. Д. Главинића, Ђ. Димитријевића, Ђ. Новаковића, М. Јовановића, Ј. Тадића и решио да се за члана комисије умоли и г. Ђ. Станојевић, проф. вој. академије.

VII.

Председништво реферисе да је општина добила једну нову понуду за трамвај, и да би ваљало и њу проучити а и расправити питање о ранијој понуди по којој је пројектован и уговор.

Према овоме решено : да комисија од г. г. М. Ј. Марковића, К. Д. Главинића, А. Штока, Р. Драговића, М. Терзибашића, Милов. Р. Маринковића и Ник. Р. Поповића проучи акта и поднесе мишљење о ранијој понуди и раду представништва по њој, а и да даде мишљење о новој понуди.

VIII.

Председништво напомиње да би ради што скоријег грађења кеја ваљало расправити питање о томе на какав ће начин се предузати грађење кеја и у каквом односу бити општина према држави при томе предузећу.

Усвајајући гледиште председништва, Одбор је решио да се стави у задатак комисији, да на надлежном месту поради да се питање о кеју пречисти, како би се и грађење могло што пре отпочети.

За чланове комисије изабрани : г. г. М. Капетановић, А Шток, М. Цветковић, К. Д. Главинић, Ј. Тадић, М. Велизарић, Н. Р. Поповић, Ст. Чађевић и да се умоли и г. Миша Марковић инспектор мин. грађевина.

IX.

Председништво напомиње да је потребно саставити комисију која би имала у задатак, да проучи понуде које је општина добила за зајам, да са понуђачима ступа у преговоре и да прима и нове понуде, које општина буде добила.

Слажући се са мишљењем председништва одбор је изабрао за чланове ове комисије г. г. П. Манојловића, М. Терзибашића, А. Одавића. Сол. Ј. Азријела, Ј. Тадића, М. Р. Маринковића, Др. М. Т. Леко, К. Д. Главинића, Др. Л. Пачу-а и Ђуру Вајферта, а да се умоли и г. Рад. Предић управник држ. дугова.

X.

На предлог председништва изабрана комисија од г. г. К. Д. Главинића, Ђ. Димитријевића, М. Р. Маринковића Н. Р. Поповића, Ил. Цветановића, Сол. Ј. Азријела, Мил. Капетановића, Др. М. Т. Леко, Мил. Терзибашића и Андре Одавића, да проучи поднесени пројекат и одреди кредит за уређење Кадимегдана.

XI.

Почем се није успело са државним лицитацијама, овлашћен Суд општински да може издавати под закуп поједине делове општиске утрине, која лежи бескорисно.

XII.

Према реферату председништва одобрено : да се може учинити издатак из партије за оправку добара на ограду оних имања општинских и плацева, који су незаграђени.]

П Р А В И Л А

ЗА СЛОБОДНО КЛАЊЕ СТОКЕ И ПРОДАЈУ МЕСА

У В А Р О Ш И Б Е О Г Р А Д У

И Б Е О Г Р А Д С К О М А Т А Р У .

(свршегак)

ТРЕТИ ДЕО

О Д У Ж Н О С Т И М А К О Н Е Р О Л О Р А

Члан XX.

У д у ж н о с т к о н т р о л о р а о п ш т и н с к и х с н а д а :

а.) Да контролишу месаре, кафеције, механције, гостионичаре, ашчије, печењаре, и сва она лица која се клањем стоке, продавањем и прерађивањем меса, занимају — да ли се тачно придржавају прописа ових правила и да у опште воде строг надзор, над свима, те да не би ко од горе наведених недозвољеним начином општинске приходе штетио.

б.) Свака достава њихова мора бити истинита, непристрасна и поткрепљена по могућству доказима.

в.) Да би се контролори могли уверити да ли се сваки тачно прописа ових правила придржава, сви у опште продавци меса, било сировог, прерађеног или у једу зготовљеног, дужни су да општинског контролора пристojно примају, и дозволити му да прегледа како продавницу, радионицу, тако и кујну, те да се о неправилности увери.

Ако би се ко показао упоран или би спречио преглед том општинском контролору, исти ће се онда казнити по одредбама крив. закона.

г.) Контролор може, кад посумња у исправност да није где што прикривено, прегледати поред продавнице, радионице или кујне и сва побочна одељења, која припадају истима, као собу, подрум, таван, штаду, шупу ит.д. но такав општи преглед не могу вршити без присуства два одборника или два грађанина.

д.) Исто тако и општински контролори, дужни су према свима понашати се уљудно, и вршити своју службу без икакве вике и ларме

ЧЕТВРТИ ДЕО

О К Л А Ч И М А З А В О Ј С К У , О Ф И Ц И Р Е И О С Т А Л Е Д Р Ж А В Н Е З А В О Д Е .

Члан. XXI

И ови клаци за војску и остале државне заводе, дужни су клати стоку на општинској кланици.

Да би се знало колико и какве је стоке заклато за државне заводе, дужан је општински контролор над кланицом завести у нарочиту књигу, коју ће сваког дана потписати и он и клач, и о томе сваког дана Суду извештај подносити

Члан. XXII

Клаци за државне заводе подлеже још и овим дужностима :

а.) Дужни су да покољу стоку и однесу месо пре него што се почне клати стока за варош:

б.) Месо за официрске месарнице по требовању измериће се и наплатити од диферанта по 10 пара динар.

на сваку килу; то ће се месо маркирати, особеним знацима и фарбом, за разлику од меса које се за варош грађанима продаје.

в.) Ако би остало меса преко требовања, и то мање од 1 вола а одговара каквоћи прописаној овим правилима, то ће се премерити и наплатити по 15 дин. пр. од килогр., и исто маркирати као и остало месо за варош. Овај ће приход од вишка општински контролор завести у ону књигу у коју је завео стоку заклану за државне заводе.

г.) Ако би се код ових државних лифераната нашло у дућану немаркирана меса, или цубока, од стоке клане за војску и остале државне заводе, то ће се сматрати као криумчарско, и казнити по чл. XIV.

д.) И ови државни клачи дужни су да плате општини за осветљење и чишћење кланице ову таксу као и остали клачи.

Члан XXIII

Добављање меса сировог, сувог и прерађеног и масти са стране и продавање у вароши забрањено је, док се не поступи по чл. XXVIII и не плати претходно прописана такса.

Чл. XXIV

Заклата живина одрта дивљач може се продавати само на пијацама и у продавницама, и то пошто најпре лекар изврши преглед и прописана се такса плати општини.

Чл. XXV

Кад се год нађе месо у продавницама, било сирово или прерађено или *зготовљено у јелу*, које не би одговарало оној каквоћи која је нужна за здравље т.ј. ако не би било свеже, добро и дебело, одмах ће се одузети од продаваца и поништити а продавац осудити на казну.

ПЕТИ ДЕО

Општа наређења

Чл. XXVI

Сва жива стока која се дотерује у Београд ради продаје, продавање се само на оном месту, где буде одредио општински суд. По улицама забрањено је стоку продавати. Ово је нужно за то, да би општински марвени лекар могао прегледати стоку и жигосати ако је здрава.

За лекарски преглед плаћа се следећа такса:

За једног вола или краву, бивола или биволицу 40 пр. д. За једно теле или свињу 10 пр. д. За једну овцу козу, јагње или јаре 0.5 пр. д.

Ову таксу платиће, како они који кољу стоку на кланци, било за продају или приватну потребу, тако и они који кољу за војску и остале државне заводе.

Ову таксу продавци који кољу на кланици плаћаће уз упутницу а лиферанти на кланици.

У цели контролисања овог посла штампаће се књига која ће се дати лекару и он ће у исту заводити број и каквоћу прегледане стоке и примљену таксу и у исту књигу записиће своје име и презиме онај, чија је стока прегледана и такса наплаћена ако зна писати а ако не зна потписаће га други, али овај онда ставља да га је он потписао и на то се потцише.

Форму ове књиге прописиће општински суд.

Чл. XXVII

У агару општине вароши Београда, козаре — салане, не могу постојати.

Чл. XXVIII

Месо суво, сирово, сланина и маст унесена са стране мора имати лекарско уверење да је од здраве стоке.

Унесено месо сирово и прерађено, као и маст и сланина у реон општ. вар. Београда, мора се пријавити општинском суду, где ће се понова подврћи санитарском прегледу од општинског лекара и кад буде оглашено за људску храну као добро и здраво моћи ће се продавати само у дућанима и такса наплаћивати, и то према овим правилима.

Чл. XXIX

Ова су правила обавезна за сваког оног који коље стоку у агару београдске општине а у цели препродаје било као сирово или зготовљено у јелу или прерађено итд.

О овоме известиће се грађанство наредбом а сваки који коље ради препродаје мора се на ова правила потписати да су му ова правила саопштена и сваки мора имати у радњи уверење од општинског суда и ова правила изложити у својој радњи на угледном месту.

Чл. XXX

Право надзора да се ова правила тачно врше има општинска власт. Преступнике правила у кругу своје власти узимаће на одговор и казнити општинска власт.

КАЛИМЕГДАН

(Покушаји удружења и прелазак на општину).

(наставка)

На акт Управе удружења, који смо у прошлом броју саопштили, добивен је овакав одговор:

Председнику удружења за украшавање Калимегдана

Предлог и молбу удружења за украшавање Калимегдана од 25 Августа ове год. Бр. 3. а по највишем овлашћењу одобравам под следећим условима:

1. Друштву се не уступа у руковање простор градског рејона, који је између тока Саве и друма који води на градску Сава-капију.

Са овим простором, руковање и даље Командант Града, онако како је то и досада чињено.

2. Дуж гребена гласије, на периметру од савске до видинске капије, има остати слободан простор за комуникацију, 10 мет. широк, који не може бити ничим — ни дрвима ни зградама — заузет ни маскиран.

3. Гласија на целом овом простору периметра градског, не сме се планирати.

На њој се могу усецати стазе и путови у правцу налиба њеног, но никако у правцу паралелном гребену њеном или косе према њему.

4. За све што се хоће да гради на целокупном простору калимегдана, има се поднети предходно Команданту, града на преглед план зграде које се намерава да гради са техничким описом њеним, која ће Командант града послати Министру војном, са својим мишљењем и оценом, на увиђај и дефинитивно одобрење; и, тек ако се, и кад се, ово одобрење добије, моћи ће се приступити грађењу дотичне зграде.

5. Удружење је дужно, да редовно, сваке године, накнађује каси војног Министарства целокупан годишњи приход, који је она до сада имала са Калимегданског простора и његових лагума и који износи, просечно за последњих 5 година, 4500 динара годишње.

6. Војна власт, задржава себи право, да у случајима и приликама када она нађе да је потреба, поруши све зграде друштвене које је оно саградило на простору Калимегдана без икакве за то накнаде друштву, и да у опште разира било цео простор Калимегдана или какав део његов.

Никоме се не допушта никакво право солствености, како на земљиште Калимегдана тако и на све оно што друштво на њему саградило буде.

Према томе, друштво не може ни одобравати ни дозвољавати да ма ко, у име евентуалног новчаног или ма каквог — зајма друштву учињеног за његова предузећа, ставља интабулације на зграде друштвене — или у опште ма на каква уређења његова — које оно буде саградило на простору Калимегдана.

8. Војна власт, односно командант града у првом реду, задржава и даље своје право командовања и надзора у опште,

над целокупним простором калимегдана као рејоном градским ; и по томе, Друштво и сва уређења његова на овом простору, дужни су одмах следовати свакој наредби команданта града, коју би он издао у односу на поступак и ред на том простору, било по свој иницијативи, било по наредби или одобрењу више војне власти.

9. Решења Министра војног :

од 29. септ. 1886 год. ПФБр. 2362 и од 29. априла 1887 год. ПФБр. 1128 — односно расадника Општинског и стаклене баште њене ; и

од 10 фебр 1887 год. ПФБр. 394. — односно уљаника Периновићевог ;

остају у сили, и према томе, Друштво не може ништа чинити, што би стешњавало право Општине и Периновића, које им је поменутих напред решењима дато.

Преднаведено саопштава се Председнику, са тим, да ме засебним актом изволи известити, прима ли удружење за украшавање Калимегдана, на руковање, по својим правилима „Калимегдан, под условима напред изложеним.“

*

Овакав одговор Господина Министра војног, Управа удружења није могла сматрати да садржи оно што је вала да се утврди претходно јасно, те да рад удружења може тећи сигурним правцем. Ограничења, збијена у двосмислене услове, с којима се с једне стране нешто допушта а с друге у ствари забрањује, једном руком даје а другом одузима, морала су управу довести у потпуну сумњу. И с тога је по решењу управног одбора поднесен други акт :

Господину Министру војном

Удружење за украшавање парка калимегданског проучило је акт Госп. Мин. војног од 12. пр. мес. ИФБр. 1634, којим се даје одобрење да удружење може руковати Калимегданом у правцу својих, статутима постављених задатака.

У служби једног општег интереса престонице, удружење је дубоко захваљно како премилостивој пажњи највишега места, тако и предусретљивости Госп. Министру војног, којом је прихватио и решио молбу удружења. Али имајући оправдану потребу да пре стварнога приласка своје раду, буде потпуно на чисто са тим : у колико ће удружење имати права на самостално кретање у погледу унапређивања „Калимегдана“ као јавног шеталишта, управи удружења изгледа да постављени услови горереченоме одобрењу Господина Министра не прецизују до потпуности све оно за чим је удружење молило.

Тако у главном:

а.) тачком 6-ом не помињу се и случајеви, у којима би настала потреба за разирање и рушење онога што буде награђено на „Калимегдану“;

б.) тачка 7-ма не допушта ни право обезбеђења, које даје сама зграда (као грађа — покретни материјал), нити се одобрава издавање гаранције евентуалним приходом зграде, до случаја потребе порушења; и

в.) тачком 8-ом резервисано право градској команди као непосредној и надлежној надзорној власти, у очима удружења има карактер као : право слободнога наређивања свију фактора градске команде, и то како у приликама вршења службених прописа, тако и приличноме хотењу да се ово или оно учини.

Према овоме, удружење не би смело примити постављене услове, ако се не би изближе дефинисало оно чему они служе ; јер иначе управа удружења ни за часак не би могла рачунати да удружење и у чему располаже неким правом кретања и рада по Калимегдану, нити би његова предузећа обећавала каква успеха и донашала користи, пошто би све имало вид непостојанства.

Због тога удружење узима слободу изјавити да је вољно примити Калимегдан на руковање и унапређивање под свима постављеним условима али само тако, ако би претходно Господин Министар војни изволео допуно одредити :

а) да је случај тачке VI-те само у приликама : ванредног ратног и томе одговарајућег стања, или кад потреба захте те се донесе решење за савршено поништење парка калимегданског ;

б.) да по тачки VII-ој удружење има право евентуално издати гаранцију на приход од подигнутих зграда, као и не саму зграду (грађу) као покретни материјал ; и

в.) да употребити резервисаних права тачком VIII-ом, команда градска штедљиво има приступати само у границама правила о градској служби а никако по произвољноме и безпотребноме наређењу — те по томе да цела та тачка из услова отпадне, пошто удружење није ни тражило да се команда искључи од градске службе и стварне дужности и права свога.

Сем овога, удружење је слободно молити да Господин Министар војни изволи узети у оцу у 2. тачку статута, која набраја задатке удружења, и према њима изрећи да ли се удружењу начелно одобрава рад у правцу постављених циљева. — То би по себи било основно одобрење, на темељу којег би се удружење увек имало придржавати IV. тачке услова те редовно тражило и специјална одобрења, кад наступи потреба.

Уверено да ће Господин Министар војни имати доброту да уважи и ову преставку, удружење учтиво моли за што скорије решење, како би одмах пришло потребним спремама, те првих дана пролећа већ започело што радити на Калимегдану.

На овај други акт Управе удружења, добивен је овакав одговор од Господина Министра војног :

»Председнику удружења за украшавање Калимегдана

У одговору на молбу Друштва од 1 Децембра пр. године Бр. 5., која је молба предата Министарству 9. Фебруара 1889. год. Председнику се саопштава следеће, у свези решења и наређења мог од 12. Новембра прош. год. ПФБр. 1634 :

1. По себи се разуме, да ће војна власт употребити право које је себи резервисала у тачки 6 горепомеутог мог решења, само у приликама ванредног, ратног и томе подобног стања, као и кад потреба настане да се реши да се парк калимегдански поништи — савршено или деловно.

2. Друштво је властно, по себи се разуме, располагати како зна, како са приходима од зграда које оно буде саградило на Калимегдану по добивеном одобрењу за то, тако и са материјалом тих зграда ; но у случају, кад настане потреба да се те зграде дижу по захтеву и наредби војне власти, никакви уговори које друштво буде имало са приватним лицима односно тих зграда и прихода њиховог, не могу задржавати извршење наредбе војне власти о уклањању тих зграда, нити ће друштво имати права да захтева ма какву накнаду за евентуалне штете на материјалу тих зграда које би се учиниле, ако војна власт буде принуђена да се лично ангажује у уклањање тих зграда те да на тај начин осигура благовремено извршење наредбе за то.

3. Осма тачка у решењу и наређењу мом од 12. Новембра прошле год. ИФБр. 1634. не може се изоставити. А, такође по себи се разуме, да команда градска, нити хоће нити може, у својој дужности, излазити из круга прописаног правилима градској служби. О произвољним и безпотребним дејствима и наређењима те команде, ја држим да не може бити ни говора.

На крају овог наређења, саопштава се председнику, да ја немам ништа противу тога, да Друштво ради и извршује све оне задатке, који су побројани у тачки 2. друштвеног штатута, на простору који је тачно обележен у решењу и наређењу мом од 12. Новембра прошле године ПФБр. 1634.

— свршиће се —

ДОПИСИ ГРАЂАНА

(Марвени трг расадник нечистоће)

31. Септембра.

Има више година од како сам први пут приметно да је марвени трг, тако звани „батал-цамија“, не само право легло него у истини и расадница нечистоће за велики број улица варошких, ако не и за цели Београд.

Ми смо свикли да гледамо нечисте улице и да не учавамо лако како се нечистоћа прави и како гомила. То није у осталом непојмљиво. Јер кад би се већа чистоћа строго наређивала; кад би и сама власт заводила мере које су тога ради потребне, било би више чистоће, па би се сваки изузетак, опажао јаче. Овако пак, кад се само два пут недељно чисте најглавније улице; од осталих неке само једном недељно а многе — смем тврдити — ни у месец дана, онда је природно да је нечистоћа по јавним ширинама и улицама много већа, а ми се на њу свикли па и не опажамо колико је велика.

Општина истина плаћа предузимача годишње да све пијаце уредно чисти, али не видим да се то и ради. »Тобцијску пијацу,« »марвени трг« и »палилулску ширину« ама баш ни да дирне предузимач. За што се онда то и ставља у уговор, ако није могуће очистити?! —

Разбирао сам о овоме на меродавном месту, и добио одговор: да је за награду, коју општина плаћа, немогуће ни тражити да предузимач све пијаце чисти. — То најбоље доказује да је потребно наћи начин, како ће се чишћење вршити.

Врло је добро уредништво оп. листа урадило што је пустило низ чланака о томе, како се чистоћа одржава по немачким варошима. Ти чланци од несумњиве су користи како за Београд, тако и за остале наше варошке општине на пр. Ниш, Крагујевац итд.

Грађење водовода у престоници отпочето је, и за то мислим да би за време докле траје грађење, ваљало свршити и с тим: на какав ће се начин у будуће одржавати чистоћа по пијацама и улицама. Први услов и потреба јесте вода, али други тако исто важан, јесте сам начин чишћења као и мере да се чистоћа одржава без престанка и свуда подједнако.

Да се вратим на оно што прво поменух и чега ради пишем овај допис.

На марвеноме тргу продаје се не само стока, него и разни производи, па и сено и слама. Ђубре од стоке, размрвљена земља, сено и слама сваког дана остају на тој ширини у великој количини; слаже се једно на друго и меша. Преко сламе и сена нанесе се земља и сточно ђубре, па се све то утапка. Тако остане, почем нико не чисти и не скупља. Али чим после дан, два и више, дуне ветар, онда се ђубре са марвене пијаце растреса и мало по мало креће. Најпре један део, па други итд. Ветар брише по оној ширини силно и сву нечистоћу саструже до тврде земље. Онда, кад ветар шиба, нико и не гледа шта се ради, нити ко примећује како се врло брзо по оближњим улицама растури она нечистоћа која је лежала на марв. пијаца.

Ово што тврдим, може изгледати по коме и непојмљиво; али ја обраћам пажњу сваког онога, који седи у близини марв. пијаце, па нека пази у будуће. И најмањи ветар наноси ситну сламу, сено и ђубре ситно по свима улицама, да је немогуће очистити их.

Узалуд је мука становника те улице у чишћењу. Није скоро ништа поможено тиме, што чистимо улице. Треба отклонити узрок нечистоћи. Јер иначе значило би допустити да се у Београд уноси ђубре да га после по улицама чистимо и из вароши по ново износимо.

Да се помогне овоме злу лек је: очистити марв. трг сваког дана. Али почем би то преко сваке мере много стало, и како се у самој ствари не да ни вршити због недовољних органа, ваљало би марвени трг изместити даље од вароши на пр. на тркалиште. Иначе ћемо сваког дана трпети све већу нечистоћу и вечито имати прљаве улице, јер ја тврдим стеченим уверењем, да са марвеног трга разносе ветар и кола сву нечистоћу по већем делу вароши...

Кад сваки грађанин достави оно што увиђа, може се имати збирка корисних напомена и добрих савета, па за то чиним најљивом оп. управу, а допис пишем да би могли о овоме размислити сви они у чијем интересу лежи да марвени трг не остане вечито у најлеснијем крају вароши, поред двора и скоро у средини престонице. То забрањује и хигијенски пропис, ако се води о томе обзир шта је марв. трг лети.

— иа.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

На мишљење Управа удружења дунавског краја поднела је предлог Одбору општинском, да се основна школа за дунавски крај не гради на ономе простору код »Сака-чесме,« него да се на то земљиште измести црква, а школска зграда да се подигне гди је данас црква св. Александра Невског.

Предлог овај Одбор је упутио на мишљење комисији, која је проучавала питање о грађењу школа.

Молбу неких грађана дунав. краја да се откупи приватно земљиште за школу тога краја, Одбор није могао уважити; што им се овим даје на знање.

Први извештај. Према закључку последње одборске седнице, доносимо у овом броју извештај надзорне водоводне комисије, који садржи њезин рад до данас.

Изабрани. На упражњена места изабрани су за чланове Одбора саборне цркве г. г. Витомир Младеновић кројач свешт. одеда, Риста Атанцковић агент и Јаша Ајдарић трговац.

Стечаји. Општини је потребан још један инжењер, а исто тако и стручно рачунско лице за главног књиговођу.

Обраћамо пажњу на стечаје које о томе доносимо данас.

Седница. Сутра, 8. ов. мес. Одбор општински држаће редовну седницу, са овим дневним редом:

- а.) Лицитације;
- б.) Молба грађана запад. врачара да их општина ослободи плаћања извршеног откопавања улица;
- в.) Акт царинарнице београдске о додатку благајнику за руковање калдрмином и мерином.
- г.) Молба учитељице дечијег забавишта на Врачару за помоћ ради набавке школ. потреба;
- д.) Акт управе удружења дунавског краја за помоћ ради осигуравања дунав. обале;
- е.) Извештај комисије о предлогу управе удружења дунавског краја гди да се подигне зграда за осн. школу;
- ђ.) Извештај о закупу зграде за ново одељење осн. школе дунавског краја;
- ж.) Акт г-ђе Јелене Краљевачкове, учитељице, о установљењу школе за малу децу;
- з. Акт еснафа кафанско-механског како да се регулише питање о акцису; и
- ј.) Уверења и молбе.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Лијеж. Овај доста велики белгијски град, данас броји преко 146.000 становника а 1903. имао је само 46.500. За цигло 90 година број становника порасао је дакле са 100.000 душа. Таква сјајан пораштај приписује се једино строгим хигијенским мерама, којима се знатно смањило морталитет (умирања) од онога времена кад је општинска управа отпочела заводити хигијенске установе:

Растење становника текло је сваких десет година овако

1803	—	45.000	—	било је становника
1810	—	46.500	—	(више 1.500).
1820	—	50.000	—	(„ 3.500).
1830	—	58.000	—	(„ 8.000).
1840	—	68.000	—	(„ 10.000).
1850	—	82.000	—	(„ 14.000).
1860	—	98.000	—	(„ 16.000).
1870	—	112.000	—	(„ 14.000).
1880	—	124.000	—	(„ 12.000).
1890	—	146.000	—	(„ 22.000).

Почетком овога столећа, број рођених и умрлих био је скоро подједнак, али одмах доцније, изузимајући године када су владале заразне болести, превазилазило је знатно умирање. Много умирања због епидемичних болести, колере и др. било је 1832, 1833, 1849, 1854, 1855 и 1866. У години 1883 владао је неко време у Лијежу тифус у великим мерама. Од тога доба до данас заразе није било у Лијежу — а недао ју Бог ни у другим градовима.

Наше службене изјаве

Питани смо од неких грађана: је ли истинита она белешка у 255. броју »Малих Новина,« у којој је представљено како је неко ноћу на новоме гробљу куршумима изрешетавао крст бр. 314.

Поводом тих питања изјављујемо: да је вест „Малих Новина“ по све неоснована. — Није нико решетао крст намерно, него је неки ловац у близини гробља погрешно испалио пушку те су сачме прешле и преко ограде гробља а једна једина ударила и у крст.

У томе је цела ствар.

Ми смо истина ову рубрику установили да у њој дајемо исправке, али мислимо да је непотребно да обарамо и оне вести које је с прва лако познати да нису написане ради истине, него као цуке измишљотине публиковане тенденцијозно: у каквом смеру — зна се.

ЊИЖЕВНОСТ.

Трговина Госп. **Тодора Мраовића**, која од више дива постоји на „Варош Капији“, покренула је од 1. ов. мес. нарочити лист „Градина“, да у њему даје обавештења о семењу, цвећу, поврћу итд. и да уз то публикује своје ценовнике. — Лист ће излазити према потреби а слаће се сваком бесплатно.

Код нас се одиста осећа права потреба за радњама које набаљају и продају разноврсно семење и с тога је за препоруку ово предузеће г. Мраовића

Без цвећа ако не без поврћа, не може да буде скоро ни једна кућа а незгода је куповати семење тамо гди не можемо имати ни најмање јемства о ваљаности купљеног семења нити добити бар најј жнија упуства. С тога и налазимо да предузеће г. Мраовића: покретање нарочитог листа за обавештавање публике, колико може бити дукратно за саму радњу његову, толико осигурава и општу корист.

СТЕЧАЈИ.

I.

При рачуноводству општине београдске установљено је место главног књиговође са платом од 3600 динара годишње.

Они који желе овај положај заузети, треба да до краја овога месеца поднесу молбу са документима о својој стручној спреми.

II

При грађевинском одељењу општине београдске потребан је још један инжињер.

Који би инжињер желео примити се службе општинске, треба еа поднесе молбу са документима до краја тек. месеца, и да означи минимум плате.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Октобра 1890. АБр. 2062.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Г. Јулијус Стијели оvd. агенат, приложио је општинској благајни за сиротињу београдску 20 а г-ђа Ана Мијодраговићка, оvd. гостионичарка, 2 динара.

На овим прилозима изјављује се дароваоцима топла захвалност.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. Октобра 1890. АБр. 3091.

Грађевинске лицитације.

Одбор општински у седници својој од 18. Септембра тек. год. Бр. 389, из законих узрока није одобрио лицитацију за откопавање „Которске“ улице, с тога ће се на дан 8. тек. мес. од 2 до 5 сати после подне, у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда, поново држати лицитација за откопавање поменуте улице.

Кауција 400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и план попречних профила могу се видети при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда 4. Октобра 1890. год. ГБр. 1249.

Разне општинске лицитације.

12. Октобра

Право на цубок од стоке која се на кланци општинско-коље. Лицитација у рачуноводству.

13 Октобра

Плац у железничкој улици. Лицитација пред Баилоновом кафаном.

15. Октобра

Подрум у згради Текији, на великој пијаци лицитација у рачуноводству.

Услови се могу видети у рачуноводству.

Од Суда општине вароши Београд 25. Септембра 1890 СБр. 16652.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО :

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за неуздан шпархерд	0,40 »
в). за уздан	0,80 »
г). за велики уздан шпархерд у гостионици	1,00 »
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 »
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 »
е). за чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0,20 »

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 28. Септ. до 4. Окт. закључно прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.	КИЛОГР.		ДИН.
10000	Брашна пшенич.	16--	10140	Сламе	2-50
65	Брашна кукуруз	12--	657	Меда	40--
290.714	Пшенице	11-60	208	Кајмака	100
87.521	Кукуруза	8-50		Разне зелени	14--
104462	Ражи	11--	968	Сира	54--
	Сочива	--		Доја нетопљена	--
101.858	Јечма нова	10--	28	Масти	10--
70.822	Овса	11-30		Длаке говеђе.	--
	Проса	--		Ђумура дрвена	8--
4796	Пасуља	25--		Разне зелени	--
9539	Кромпира нова	5-50	72.70	Свиња дебелих	75--
	Ариџника	10--	20000	Угљена камена	--
10716	Црна лука	4-50		Воћа разна	15--
107	Бела лука	41--	76.330	Креча	3--
15345	Ораја	20--	101.139	Вина црна	26--
18.592	Грожђа	25--	41570	Дрвен разне	--
23318	Воћа разна	15--	7424	Ракије шљ. меке	42--
	Шљива сирових	15--		Цементна	--
699.707	Шљива сувих	51--		Купуса кисела	--
457.800	Пегмеза	52--		Камена проста	--
93.190	Сена	4--		Месинга стара	--

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗАДЉУ ОПШТИНСКОГА СУДА.